

Revista—ARTA

Portret de Artist: Adriana Popescu

nr. 4-5 / 2012

De Adrian Guță

**Optzecismul vizual
după 20 de ani**

**The 1980s Generation
in the Visual Arts
Twenty Years Later**

arta

revistă de arte vizuale

nr. 4-5, 2012

PORTRETE DE ARTIST / PORTFOLIOS
DIALOGURI / DIALOGUES
EXPOZIȚII / EXHIBITIONS
ESEURI / ESSAYS
DEZBATERE / DEBATE

ADRIANA POPESCU

(1954-2007)

text de ADRIAN GUȚĂ

A fost unul din cei mai importanți artiști români ai sticlei. Cartea bogatei sale opere a rămas, spre sfârșit, cu file albe. Traseul creației aflate la deplina maturitate a fost brutal întrerupt de moarte. Au regretat dispariția Adrianei Popescu atât colegii din țară cât și specialiștii din străinătate. În 2009, afișul expoziției internaționale Sticla sfârșitului de secol 20 de la Museum Kunst Palast din Düsseldorf era personalizată de reproducerea lucrării Căruța sanitară realizată în 1989 de Adriana Popescu. Helmut Ricke, nume cu greutate printre cercetătorii artei sticlei la nivel mondial, a inclus-o pe craioveanca ajunsă la Cluj, unde și-a făcut studiile superioare sub îndrumarea Anei Lupaș, între cei mai valoroși 50 de artiști europeni ai sticlei, în volumul New Glass in Europe: 50 Artists - 50 Concepts, apărut în 1990; conceptul atașat de Ricke creației celei la care ne referim, era „apelul la imaginație”.

Adriana Popescu a contribuit substanțial la schimbarea de statut a sticlei/artelor decorative, alături de alți congeneri optzeciști, pe drumul deschis de Ana Lupaș, Mircea Spătaru, Cornel Alincăi la Cluj, de Costel Badea (între alții) la București. Reperul de care pomenim acum a fost prima „școală de la Cluj” importantă în ultimele patru decenii, înaintea de cea reprezentând valul picturii neo-figurative de după 2000, aceasta cu un înțeles mai degrabă diferit de al primului exemplu. Rolul formativ al numerelor amintite a fost esențial în anii '70-'80. Ana Lupaș a creat și stimulat culoare spre arta conceptuală, arta ambientală, instalație, performance, spre exprimarea „inter-medială” (nu departe de sensul întemeiat de către Dick Higgins în contextul mișcării Fluxus).

Adriana Popescu a trudit îndelung pentru stăpânirea tehnicii sticlei, a experimentat, a asociat acest material cu altele, atență la specificitățile de expresie și la întâlnirile lor. Creșterea experienței tehnice s-a însoțit cu sporierea exigenței estetice. Lumea de idei și de simțiri a artistei s-a transmis mereu mai profund și mai subtil publicului, prin aceea a formelor și culorilor.

Încă din anii '80, a început să se concentreze asupra obiectelor complexe și instalațiilor (*Muzeul Imaginar*, 1986). Preocupările au avut continuitate pe această direcție, până la marea, cuceritoarea instalație *Alto II* (2006). Am folosit cuvântul *cuceritoarea* pentru a face pasul spre recuperarea termenului *frumusețe*. El redevine necesar și firesc atunci când se comentează opera Adrianei Popescu. E o frumusețe pe care o nasc și o hrănesc atributele sticlei opalescente, suflate ori turnate, formele și culorile conferite, atribute asociate cu expresivitatea lemnului, metalului, rumegușului, sfoii, foitei de aur...

Nu vorbim însă de o frumusețe „nudă” a decorativului, chiar dacă această categorie nu este izgonită din universul artei Adrianei Popescu. Amplificăm orizontul de cuprindere al noțiunii de frumos, acordându-i cu arta contemporană. Intervin aici acele schimbări de statut, anterior evocate. Dimensiunea ideatică a multor ansambluri trimite la mitologii personale, pe care artista le activează și cu ajutorul *ready-made*-ului, al obiectului fragmentar, fotografiei, pe care le adaugă „vocabularului” său, oricum bogat (*Despre numire*, 1989, *Remember*, 2004).

Valabilitatea extinsă a *frumosului* se datorează aici

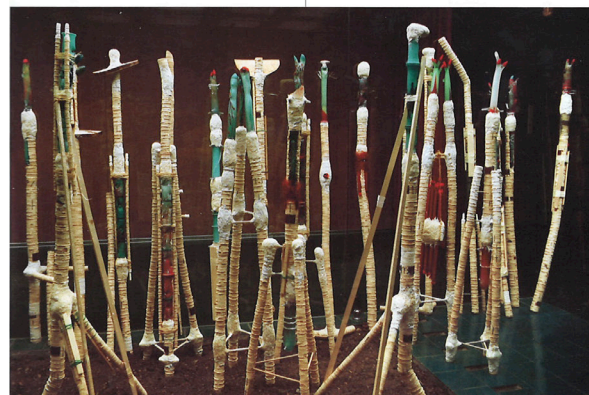

integrării estetice a materialelor alogene, a obiectelor găsite.

Vasul, recipientul de sticlă, este o formă recurentă în lucrările Adrianei Popescu. El, fără a fi deosebit de funcționalitate în sens generic, devine adesea un depozitar de memorie afectivă, păstrător-crotitor de amintiri, capătă așadar atribute care îl apropie și de unele ipostaze ale artei conceptuale. Alături, recipientul se transformă într-o componentă a unui registru de forme organice, laolaltă cu alte structuri, apropiate celor ale ființelor subacvatice, ori lumii vegetale. Uneori, regnurile par să se întâlnească în alcătuirii hibride, fantastice. Barocul formal intră în cadentă cu exuberanța cromatică (*Masa Reginei*, 1997, *Another World*, 2000).

Căruța sanitară este una din creațiile emblematice ale artistei. Pare că s-a născut din spiritul ludic, ce nu-i lipse autoarei și se putea adăuga impulsului experimental. Obiectul, dincolo de aspectul mai degrabă prietenos și „instructiv” al unei jucării sofisticate, conține și un mesaj amar-ironic, aluziv la situația României sfârșitului de secolului al nouălea al secolului trecut, mesaj tulburător din perspectiva evenimentelor lui decembrie 1989, ce au explodat la câteva luni după finalizarea lucrării.

...Așa se transformă „arta decorativă” realizată din sticlă suflată, porțelan, metal, hârtie... în sculptură cu „miez” politic (chiar dacă disimulată). Adriana Popescu a demonstrat, deopotrivă cu alți creatori, că „artele minore” au acces la anvergura conceptuală și de expresie a „artelor majore”.

de sus în jos, de la stânga la dreapta:
1. *Cuburi*, 2000. Foto: Tudor Pălsat
2. *Căruța sanitară*, 1989. Foto: Tudor Pălsat
3. *Alto I*. Foto: Tudor Pălsat
4. *Muzeul Imaginar*, 1986. Foto: Tudor Pălsat

pagina alăturată:
Adriana Popescu în atelier. Foto: Tudor Pălsat

credite foto pentru întregul articol: arhiva artistului

